

Nr 655

L a g

om undanförsel och förstöring;

given Stockholms slott den 15 december 1961.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Undanförsel

1 §.

För att förhindra, att varuförråd, maskiner, boskap, fordon, fartyg, arkivalier, böcker, konstverk och kulturhistoriska föremål ävensom annan egendom av betydelse för försvaret eller folkförsörjningen eller eljest för det allmänna genom krigshandlingar förstöras eller annorledes gå förlorade eller för att nå en från beredskapssynpunkt ändamålsenligare geografisk fördelning av egendom av betydelse för försvaret eller folkförsörjningen, äger Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, besluta, att sådan egendom skall föras från den plats där den finnes till annan förvaringsplats (*undanförsel*). Dyligt beslut må ock avse förflyttning av viss industriell eller annan verksamhet av betydelse som ovan sagts.

Påkallas eljest av utomordentliga förhållanden undanförsel för ändamål som i första stycket sägs, äger Konungen med riksdagens samtycke besluta därom.

Egendom må ej utan tillstånd eller på andra villkor än dem som angivas i tillståndet flyttas från den plats dit egendomen undanförs. Vad nu sagts skall icke utgöra hinder för distribution av egendomen i försörjningssyfte eller förflyttning som eljest är förenlig med undanförselns ändamål.

2 §.

För det ändamål och i den ordning som i 1 § sägs kan föreskrivas, att egendom som avses i nämnda lagrum ej må föras till visst område av riket eller ock må föras till visst område allenast efter tillstånd och på villkor, som angivas i tillståndet.

3 §.

Har beslut om undanförsel meddelats, åligger det ägare eller innehavare av egendom, som omfattas av beslutet, att, där ej annat angivits, ombesörja undanförseln och därvid ställa sig till efterrättelse de bestämmelser rörande denna, som må hava meddelats. Möter hinder att ombesörja undanförseln.

¹ Prop. 1961: 202; L³U 74; Rskr 408.

skall anmälan härom ofördröjligen göras till länsstyrelsen i det län där egendomen finnes eller, om annan myndighet påfordrat undanförelsen, till denna myndighet.

Ägaren eller innehavaren är skyldig att medverka vid förberedande åtgärder för undanförelsen ävensom att, då myndighet ombesörjer undanförelsen, lämna nödigt biträde vid dess genomförande.

4 §.

För transport av egendom, som dess ägare eller innehavare verkställt till fullgörande av beslut om undanförelse, så ock för medverkan vid förberedande åtgärder eller biträde vid undanförelsens genomförande utgår ersättning av statsmedel i den mån särskilda omständigheter ej annat föranleda. Har kostnad eljest åsamkats ägaren eller innehavaren till följd av undanförelse och står kostnaden i uppenbart missförhållande till den nytta åtgärden kan hava medfört för honom, är han för sådan kostnad berättigad till skälig ersättning av statsmedel.

Har egendom undanförd genom myndighets försorg, är ägaren eller innehavaren pliktig att återgälda myndigheten kostnaden härför i den mån han enligt vad i första stycket sägs skolat svara för kostnaden, därest han själv verkställt transporten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning i fråga om kostnad, som myndighet haft för vård av undanförd egendom.

Anspråk på ersättning enligt första stycket prövas i den ordning som är stadgad beträffande rekvisition för krigsmaktens behov.

Förstöring

5 §.

Föreligger trängande fara för att egendom av beskaffenhet, att fiendens innehav därav skulle väsentligen underlätta hans krigsansträngningar, skall falla i fiendens hand och möter hinder mot undanförelse av egendomen, äger Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer föreskriva, att egendomen skall förstöras eller eljest försättas ur brukbart skick (*förstöring*).

6 §.

Vad i 3 § är stadgat om undanförelse skall i tillämpliga delar gälla beträffande förstöring.

För medverkan vid förberedande åtgärd för förstöring skall ersättning av statsmedel utgå efter vad i 4 § sägs.

Särskilda bestämmelser

7 §.

Har beslut om undanförelse eller förstöring meddelats, äger myndighet, som Konungen bestämmer, taga i anspråk markområden, byggnader, utrymmen, transportmedel och materiel ävensom vad eljest må finnas erforderligt för fullgörande av uppgift enligt denna lag, och skall därvid vad i allmänna förfogandelagen stadgas äga tillämpning.

8 §.

Med dagsböter eller fängelse eller, om omständigheterna äro synnerligen försvårade, med straffarbete i högst två år straffes

1. den som med vetskap om att beslut om undanförelse meddelats underlåter att verkställa undanförelse eller verkställer undanförelse i strid mot där- om givna bestämmelser eller bryter mot 1 § tredje stycket eller underlåter att iakttaga i 3 § föreskriven anmälningskyldighet; samt

2. den som med vetskap om att föreskrift meddelats jämlikt 2 § bryter mot förbud, som genom föreskriften meddelats, eller underlåter att iakttaga villkor, som jämlikt nämnda lagrum uppställts.

Har någon övertygats om gärning, som enligt denna paragraf är belagd med straff, må rätten, i den mån det finnes skäligen, förklara egendom, som undanhållits genom gärningen, förverkad till kronan eller, om egendomen ej kan tillrättaskaffas, förplikta honom att till kronan utgiva ersättning för egendomens värde.

9 §.

Mot beslut, som enligt 1, 2, 3 eller 5 § eller 6 § första stycket meddelats av annan än Konungen, må talan icke föras.

10 §.

Om förhållanden, som avses i denna lag, äger Konungen meddela särskilda föreskrifter, såvitt angår anläggningar eller byggnader, som äro avsedda för krigsmaktens behov, kommunikationsverk eller andra verk samt företag eller inrättningar av större omfattning eller särskild beskaffenhet.

11 §.

Konungen äger föreskriva särskilda åtgärder, ägnade att underlätta genomförandet av undanförsel och förstöring, ävensom i övrigt meddela de närmare bestämmelser som erfordras för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1962.

Genom denna lag upphöra bestämmelserna i 40—43 och 66—68 §§ civilförsvarslagen den 15 juli 1944 jämte till dessa paragrafer anslutande bestämmelser i 9 kap. samma lag att gälla.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 15 december 1961.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Handelsdepartementet)

GUNNAR LANGE

